

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 127/24
13.3.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јелене Стојилковић, председника већа, Татјане Лемајић и Марије Бошковић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Стефан Жујковић, адвокат из Београда, ул. Краљице Јелене бр. 5, против туженог ББ, непознатог пребивалишта и боравишта, чији је привремени заступник Ивана Миленковић, адвокат из Београда, ул. Капетановићева бр. 26, ради делимичног лишења родитељског права, одлучујући о жалби туженог, изјављеној против пресуде Трећег основног суда у Београду П2 бр. 1532/21 од 26.05.2023. године, у седници већа одржаној дана 13.3.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Трећег основног суда у Београду П2 бр. 1532/21 од 26.5.2023. године у ставу првом, другом и петом изреке, а жалба туженог **ОДБИЈА** као, неоснована.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиле и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом Трећег основног суда у Београду П2 бр. 1532/21 од 26.05.2023. године, ставом првим изреке, делимично је лишен родитељског права тужени ББ над малолетним дететом ВВ, рођеном ...2013. године у ... и то права да одлучује о питањима која битно утичу на живот детета:

- пријави и промени пребивалишта малолетног детета;
- давању сагласности за прибављање или продужавање путне исправе-пасоша и осталих личних докумената;
- давању сагласности за прелазак државне границе;
- предузимању већих медицинских захвата над дететом;
- образовању детета;
- располагању имовином детета велике вредности.

Ставом другим изреке, одређена је привремена мера па је делимично лишен родитељског права ББ над малолетним дететом ВВ рођеном ...2013. године у ... и то

права да одлучује о питањима која битно утичу на живот детета:

- пријави и промени пребивалишта малолетног детета;
- давању сагласности за прибављање или продужавање путне исправе-пасоша и осталих личних докумената;
- давању сагласности за прелазак државне границе;
- предузимању већих медицинских захвата над дететом;
- образовању детета;
- располагању имовином детета велике вредности.

Привремена мера остаје на снази до правноснажног окончања овог парничног поступка. Жалба не решење не задржава извршење решења.

Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле у делу којим је тражила да се тужени ББ делимично лиши родитељског права над малолетним дететом ВВ и то права на подизање, васпитање и заступање детета.

Ставом четвртим изреке, одбијен је предлог тужиле у делу којим је тражила да суд одреди привремену меру којом ће се тужени ББ делимично лишити родитељског права над малолетним дететом ВВ и то права на подизање, васпитавање и заступање детета.

Ставом петим изреке, одређено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавио тужени побијајући је у ставу првом, другом и петом изреке због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Трошкове другостепеног поступка опредељено је тражио.

Тужилца је благовремено доставила одговор на жалбу. Трошкове другостепеног поступка опредељено је тражила.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку-ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 55/14, 78/18 и 18/20), који се примењује на основу члана 202 Породичног закона, Апелациони суд је оценио да је жалба туженог неоснована.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити из тачке 12 истог члана, на коју повреду се неосновано указује у жалби туженог. Изрека првостепене пресуде је разумљива, непротивречи сама себи, нити разложима пресуде, а у образложењу пресуде првостепени суд је навео јасне и потпуне разлоге о одлучним чињеницама, те се правилност утврђеног чињеничног стања и примена материјалног права са сигурношћу може испитати.

Према образложењу побијане пресуде и утврђеном чињеничном стању,

малолетна ВВ рођена ...2013. године од мајке АА и оца ББ, према правноснажној одлуци Општинског суда Dinslaken бр. 16F 381/13 од 17.01.2014. године поверена је мајци на самостално вршење родитељског права и од престанка заједнице живота својих родитеља живи са мајком. Решењем Вишег суда у Београду Р бр. 105/21 од 11.06.2021. године призната је страна судска одлука-решење у породичној ствари Општинског породичног суда Dinslaken бр. 16P 381/13 од 17.01.2014. године. Тужени је са тужиљом и малолетним дететом живео у Немачкој да би се тужиља са дететом 2020. године вратила у Републику Србију и тужени је тужилји издао пуномоћје 19.10.2020. године којим је овластио тужилју да заједничко малолетно дете заступа пред органима, судовима и приватним лицима, да се право заступања без икаквог изузетка може односити на све правне радње и послове, ако је то законски дозвољено и да малолетно дете борави код тужилје са чиме је сагласан. Тужилја на основу датог пуномоћја није могла у Полицијској станици Земун, извршити пријаву пребивалишта малолетног детета на адресу у ..., ул. ... и последњи контакт тужилја и тужени су имали када је тужилја тражила сагласност од туженог за регулисање докумената малолетног детета. Тужени не сарађује са тужиљом у вези са важним питањима која битно утичу на живот детета, тужилја нема контакт са туженим последње 2 године нити зна на којој адреси тужени живи. При њиховом последњем контакту, тужени је саопштио тужилји да нема намеру да јој убудуће даје сагласности. Малолетна ВВ нема пријављено пребивалиште на адреси на којој станује са мајком, нема оверену здравствену књижицу, при чему малолетно дете има одређене здравствене тегобе између осталог и алергијску астму.

Према налазу и мишљењу Градског центра за социјални рад Београд, Одељење Земун од 06.01.2023. године произилази да након пресуде о поверавању детета, тужени није показивао иницијативу да остварује контакт са малолетном ћерком и последњи контакт као родитељ имао је пре око 2 године када је тужилја тражила сагласност за регулисање докумената малолетне ВВ. Малолетно дете парничних странака болује од алергијске астме, на узрасту од 3,5 година регистрован је рани улазак у пубертет и дете има предиспозицију да оболи од лупуса, а нема оверену здравствену књижицу нити пријаву пребивалишта. Визуелно девојчица је појавно уредно, обучена у складу са полом, узрастом и временским приликама, у контакту мирна, повучена и тиха, укључена је у образовни процес, врло добар је ученик, уклопила се са вршњацима и нема проблема у савладавању градива. Мајка као родитељ, показује аутентичан одговор и брижан став и јасна је у намери да регулише потребну документацију за дете како би задовољила њене потребе, а показала је сарадљив однос са Органом старатељства. Тужени има пријављено пребивалиште у ... и полицијски службеници су по налогу суда изашли на адресу и затекли изгорелу кућу. Мишљење је Органа старатељства да АА адекватно брине о малолетној ВВ, препознаје и задовољава њене потребе, односи између њих засновани су на подршци и разумевању, мајчини васпитни ставови су прихватилји у складу са друштвеним нормама и циљеви су прилагођени капацитетима, склоностима и интересовању детета. С обзиром да малолетно дете већ извесно време живи са мајком на адреси територије Општине Земун, где похађа и основну школу, у интересу је детета да буде пријављена на општини становања, те како је боравиште оца непознато, да отац годинама уназад није иницирао контакт са дететом, у целисходном интересу детета је да се отац лиши родитељског права у доменима наведеним у тужби.

Полазећи од потпуно и правилно утврђеног чињеничног стања, првостепени суд

је правилном применом одредби материјалног права садржаног у члану 6 став 1, 60, 67, 78 став 3 и став 4 и 82 Породичног закона закључио да како тужени не одржава контакт са својом малолетном ћерком, нити сарађује са мајком детета у вези са битним питањима за живот детета, те да нема увида у штетност таквог понашања и последице које оно оставља на малолетну ВВ, то су се стекли услови да се тужени делимично лиши родитељског права и то права да одлучује о питањима која битно утичу на живот детета, а како је то одлучено ставом првим изреке побијане пресуде.

По закључку првостепеног суда, испуњени су услови из одредбе члана 449 Закона о извршењу, с обзиром да је привремена мера неопходна ради правовремене и адекватне заштите интереса малолетног детета, а обавеза поступања суда произилази из одредбе члана 6 Породичног закона док је вероватност потраживања, односно потреба да привремена мера буде донета проистиче из права малолетног детета да има обезбеђене најбоље могуће животне и здравствене услове за правилан и потпун развој, сходно члану 62 Породичног закона, те је одлучено као у ставу другом изреке побијане пресуде.

Неосновани су жалбени наводи туженог да је првостепени суд у образложењу побијане пресуде само набројао изведене доказе пропуштајући да изврши оцену сваког доказа посебно, као и свих доказа заједно, чиме се указује да је побијана пресуда захваћена битном повредом поступка из члана 374 став 1 у вези члана 8 Закона о парничном поступку.

Према одредби члана 8 Закона о парничном поступку, суд по свом уверењу на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата целокупног поступка одлучује које ће чињенице узети као доказане. Обавеза суда је да на одговарајући начин образложи како и на који начин је утврдио релевантне чињенице и слободна оцена доказа не дозвољава произвољност, арбитрарност и слободно закључивање. Напротив, слободна оцена доказа представља садржинску, суштинску анализу и оцену сваког доказа по његовој унутрашњој вредности и узајамној вези са другим доказима или утврђеним чињеницама. Првостепени суд је дужан да у образложењу своје одлуке изнесе на основу којих доказа је узео да су одређене чињенице истините или нису, а што је првостепени суд у конкретном случају учинио због чега се неосновано жалбеним наводима туженог указује на учињену битну повреду поступка из члана 374 став 1 у вези члана 8 ЗПП. На правилност и потпуност утврђеног чињеничног стања нису од утицаја ни жалбени наводи туженог којима се указује да је тужени тужиљи дао два пуномоћја 2020. године, при правилно утврђеној чињеници да од 2020. године тужени нема контакт са својом малолетном ћерком, не распитује се за дете, не сарађује са мајком детета у вези са битним питањима за живот детета, те и поред датао пуномоћја, мајка малолетног детета није успела да изврши пријаву пребивалишта за дете на адресу њенога пребивалишта, нити дете има здравствену књижицу, а што све је од значаја за одлучивање да ли су се у конкретном случају стекли услови за делимично лишење родитељског права, а како је то правилно оценио првостепени суд.

Жалбом туженог, чињенично стање се ни не доводи у сумњу, у жалби нису истицане нове чињенице, нити предлагани нови докази у смислу члана 372 став 1

Закона о парничном поступку, те полазећи од правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања, правилном применом материјалног права садржаног у одредаба Породичног закона, првостепени суд је правилно закључио да су се у конкретном случају стекли услови за делимично лишење родитељског права туженог над малолетним дететом ВВ и то права да одлучује о питањима која битно утичу на живот детета, а ближе наведене у ставу првом изреке побијане пресуде, дајући довољно јасне и аргументоване разлоге, а које као правилне и потпуне прихвата и овај суд, као другостепени.

Наиме, родитељско право је сагласно члану 67 Породичног закона изведено из дужности родитеља и постоји само у мери која је потребна за заштиту личности, права и интереса детета. Његова садржина састоји се у праву и дужности родитеља да се стара о детету, што подразумева чување, подизање, васпитавање, образовање, заступање, издржавање, те управљање и располагање имовином детета. При томе, родитељ има право и дужност да чува и подиже дете тако што ће се он лично старати о његовом животу и здрављу, водећи рачуна да детету обезбеди сигурност свакодневног живота. Делимично лишење родитељског права је лакша породично-правна санкција од потпуног лишења родитељског права, јер несавесно вршење права и дужности из садржине родитељског права подразумева мањи степен родитељске неодговорности од злоупотребе права и грубог занемаривања дужности. Најбољи интерес малолетног детета, о коме мора да води рачуна свако у свим активностима које се тичу детета, сагласно члану 6 Породичног закона и члану 3 Конвенције о правима детета, захтева и да се родитељ који врши несавесно права и дужности садржине родитељског права лиши делимично родитељског права, ако би се на тај начин створили бољи услови за будући правилан психофизички развој малолетног детета.

Полазећи од потпуно и правилно утврђеног чињеничног стања у првостепеном поступку, да је тужени непознатог пребивалишта и боравишта, да тужиља не може да оствари сарадњу са туженим поводом битних питања у вези са дететом и то: о пријави и промени пребивалишта малолетног детета, давању сагласности за прибављање или продужавање путне исправе и осталих личних докумената, давању сагласности за прелазак државне границе, предузимању већих медицинских захвата на дететом, образовању детета и располагању имовином детета, нити тужени има контакт са малолетним дететом од 2020. године, то и по становишту овог суда тужени је родитељ који несавесно врши права и дужности садржине родитељског права, те у овом делу, у циљу правилног развоја малолетног детета и у његовом најбољем интересу је да се отац делимично лиши родитељског права. Наиме, потпуним изостанком интересовања туженог за дете и његове потребе, тужени је испољио несавесност у вршењу родитељског права, јер тужиља као мајка не може да предузима радње које су од интереса за развој детета, а за које је потребна сагласност и другог родитеља, а како то произилази из правилно утврђеног чињеничног стања у првостепеном поступку.

Супротно, паушалним и ничим образложеним жалбеним наводима туженог, правилно је првостепени суд закључио да су сагласно одредби члана 449 Закона о извршењу и обезбеђењу у конкретном случају испуњени услови за одређивање привремене мере, а ради правовремене и адекватне заштите интереса малолетног детета парничних странака, те сагласно члану 6 Породичног закона држава има обавезу

да предузима све потребне мере за заштиту детета, да поштује, штити и унапређује права детета, док вероватност потраживања, односно потреба да привремена мера буде донета проистиче из права малолетног детета да има обезбеђене најбоље могуће животне и здравствене услове за правилан развој.

По ставу Апелационог суда, како је првостепени суд, на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно применио материјално право поштујући своју обавезу прописану чланом 6 и 266 Породичног закона, те члана 3 Конвенције о правима детета, то је одлучено као у ставу првом изреке ове пресуде.

Потврђено је и решење о трошковима поступка садржано у ставу петом изреке побијане пресуде, имајући у виду да је донето у складу са одредбом члана 207 Породичног закона.

Апелациони суд је ценио и остале наводе жалбе туженог али их није образлагао сагласно члану 396 став 1 и 2 Закона о парничном поступку у вези члана 202 Породичног закона, с обзиром да не могу довести до повољније по туженог одлуке у овој правној ствари.

Са свега изложеног, одлучено је као у ставу првом изреке, на основу члана 390 и 401 тачка 2 Закона о парничном поступку у вези члана 202 Породичног закона.

Захтев тужиле и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка је одбијен будући да тужени са жалбом није успео у другостепеном поступку, а састав тужиле одговора на жалбу туженог не представља нужну радњу, то је одлучено као у ставу другом изреке ове пресуде, сходно одредби члана 165 Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Јелена Стојилковић с.р**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић